

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

32 [XXIV.] XXV

PANTTILAINAUS-TILASTO.

1.

PANTTILAINAUS-TARKASTAJAN ALAMAINEN VUOSIKERTOMUS YNNÄ
YLEISKATSAUS PANTTILAINAUSLAITOKSIIN VUONNA 1898.

COMPTE-RENDU OFFICIEL SUR LES MONTS-DE-PIÉTÉ DE
FINLANDE EN 1898.

L. J.

HELSINGISSÄ,
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA,

1898.

SISÄLTÖ.

	Sivu.
Panttilainaus-taskastajan alamainen kertomus vuodelta 1898	1.
Tilastollinen yleiskatsaus Suomen panttilai- nauslaitoksiin vuonna 1898	6.
Tauluja:	
1. Panttilainausliike v. 1898	12.
2. Annetut lainat v. 1898	13.
3. Panttivarastojen vähennykset v. 1898	14.
4. Panttien myynnit huutokaupoilla v. 1898	15.
5. Voitto- ja tappiotili v. 1898	16.
6. Bilanssit joulukuun 31 p. 1898	17.
7. Lainausedot v. 1898	18.
Liite:	
Asetuksia panttilainausliikkeestä ja sen silmälläpidosta annetut Huhti- kuun 19 p. 1898	19.

TABLE DES MATIÈRES.

	Pag.
Compte-rendu de l'inspecteur des monts-de- piété pour l'année 1898	1.
Aperçu statistique sur les monts-de-piété de Finlande en 1898	6.
Tableaux:	
1. Mouvement des prêts en 1898	12.
2. Engagements en 1898	13.
3. Dégagements en 1898	14.
4. Vente aux enchères des nantisse- ments	15.
5. Compte de profits et pertes en 1898	16.
6. Bilan au 31 décembre 1898	17.
7. Conditions de prêts en 1898	18.
Appendice:	
Règlements de 19 avril 1898 relatifs aux monts-de-piété et à leur surveil- lance	19.

Alamainen kertomus panttilainaus- keestä Suomessa vuonna 1898, panttilainaus- tarkastajan antama.

Huhtikuun 19 p:nä 1898 annettiin Armollinen Asetus ammattimaisen panttilainausliikkeen harjoittamisoikeudesta. Tämän asetuksen mukana ilmes-
tyi samana päivänä Armollinen Julistus panttilainauslaitosten silmälläpitämi-
sestä ja Armollinen Johtosääntö maan panttilainauslaitosten tarkastelijalle.
Nämä asetukset astuivat viipymättä voimaan.

Samana päivänä määräsi Keisarillinen Senaatti minut vastaiseksi hoi-
tamaan yllämainitussa Arm. Julistuksessa kosketeltua tarkastajantointa.

Äskenmainitun Arm. Johtosäännön 2 §:n mukaisesti tulee tarkastajan
»hänelle annettujen vuosikertomusten ja muitten tietojen nojalla kalenteri-
vuodelta laatia ja ynnä kertomuksen kanssa virkatoiminnastaan ja siitä, mitä
hän siinä on huomannut«, Keisarilliseen Senaattiin jättää yleiskatsaus pant-
tilainauslaitoksiin ja niiden hallintoon edellisenä vuonna. Tämän nojalla
saan antaa seuraavan alamaisen kertomuksen, joka tilastollisessa suhteessa
käsittää koko vuotta 1898, joskin asetus ja siihen perustuva maan panttilai-
nauslaitosten silmälläpito oli voimassa ainoasti noin $\frac{2}{3}$:osaa puheena olevaa
vuotta.

Panttilainausliike maassa, joka aikaisemmin oli kuulunut »vapaiden
elinkeinojen« joukkoon tuli uusien asetusten kautta ei ainoastaan ohjesään-
töiseksi, vaan vieläpä sen harjoittamisoikeuteen nähden yksinomattain kau-
punkikunnille ja erityisille osakeyhtiöille pidätetyksi. Sitävastoin kiellettiin
yksityisiä henkilöitä harjoittamasta panttilainausliikettä ammattinaan.

Laitosten luku.

Asetuksen voimaan astuessa löytyi maassa ainoasti kolme panttilainauslaitosta, nimittäin: »Turun kaupungin panttilainauslaitos« (perustettu vuonna 1869), »Helsingin Pantti-Osakeyhtiö« (1881) ja »Wiipurin panttilainausosakeyhtiö« (1895). Näistä oli Helsingin Pantti-Osakeyhtiöllä kolme konttoria, muilla ainoasti yksi kullakin paikkakunnallaan.

Vuoden ajalla jätettiin Keisarilliseen Senaattiin vahvistettavaksi sääntöehdotus uudelle, hyväntekeväisyystarkoituksessa Helsinkiin perustetulle, panttilainauslaitokselle, nimittäin »Osakeyhtiölle Helsingin Panttilainakonttori«. Tämä ehdotus, ensin kuitenkin korjattuna äskennilmestyneen Arm. Asetuksen mukaiseksi, vahvistettiin Keisarilliselta Senaatilta kesäkuun 15 p:nä 1898 ja lokakuun 1 p:nä samaa vuotta alkoi yhtiö toimintaansa. Kun lisäksi vielä Helsingin vanhempi pantti-yhtiö marraskuun 21 p:nä 1898 avasi neljännen konttorin samassa kaupungissa, oli kaikkien panttilainakonttorien luku vuoden päättyessä Helsingissä 5 ja muissa kaupungeissa 2 eli yhteensä koko maassa 7.

Panttilainaus tarkastajalle annetun Arm. Johtosäännön 3 §:n nojalla, määräsi Valtiovaraintoimituskunta minut tarkastamaan Helsingin panttilainakonttorit kesä- ja lokakuun ajalla sekä Turun ja Wiipurin panttilaitokset heinäkuun ajalla.

Tarkastukset.

Tarkastuksissani huomasin, että laitosten tila oli täysin tyydyttävä, että liikettä oli pidetty ilman sanottavia vahinkoja, että juoksevia asioita hoidettiin taidolla ja huolella, että tilintarkastuksia ja inventeerauksia toimitettiin vuosittain, ja että laitosten asiain johto antoi hyviä takeita laitosten järkipäisestä kehityksestä.

Johtosääntöni mukaisesti olen tarkastuksillani etupäässä tutkinut laitosten kirjoja ja kirjanpitoa, ja siinä tehnyt jonkun vähemmänarvoisen muistutuksen. Sitten olen myös, mikäli aikani on myöntänyt, läpikäynyt panttivarastot, eritoten kulta- ja hopeavarastot, joka on käynyt siten, että olen muutamien sattumalta valittujen numerosarjain rajain sisässä verrannut lunastamattomat pantit n. k. »lunastuspäiväkirjaan«. Mitään muistutusta panttien arvioimista ja olemassa oloa vastaan en ole tarvinnut tehdä. Lopuksi olen tavallisesti myöskin tutkinut kassan kuin myös arvopaperit, missä sellaisia on ollut.

Mitä erittäin tulee Arm. Asetuksen 3 §:n säätämään panttilainauskirjaan, on sellaista melkein täydellisessä muodossa käytetty ainoasti Turun panttilaitoksessa, jota vastoin Helsingissä ja Wiipurissa on pidetty eri lainaus- ja eri lunastuskirjaa, jotka enemmän tai vähemmän täydellisesti ovat sisältäneet viittaamassani lainpykälässä lueteltuja ilmoituksia. Sitävastoin on joka laitoksessa laadittu hyvin seikkaperäisiä pöytäkirjoja huutokaupalla

myydyistä panteista. Näitä pöytäkirjoja voidaan osiksi pitää lunastuspäiväkirjan täydennöksenä.

Vasta käytäntöön pantu uudistus edellyttää, joskaan ei nimenomaan, että panttilainauslaitoksilla tulee olla erityiset ohjesäännöt, sisältäen erikoismääräyksiä hallinnosta kuin myös yleisön ja laitosten keskinäisistä suhteista. Kun vanhemmissa laitoksissa sellaisia ohjesääntöjä on puuttunut tahi olleet uusista määräyksistä eriäviä, olen kehoittanut asianomaisia joko laatimaan uudet tai muuttamaan vanhat ohjesääntönsä ja niille sitten hakea Kuvernöörin vahvistusta. Tätä kehoitustani on vastaiseksi ainoasti Helsingin Pantti-Osakeyhtiö seurannut. Wiipurin panttilaitoksen johtokunta on katsonut yhtiösääntönsä olevan pääkohdissaan Arm. Asetuksen mukainen, jonka vuoksi ei ole mihinkään toimiin ryhdytty.

Ohjesäännöt.

Panttilainakonttorien johtajain tulee asetuksen mukaan olla hyvämaineisia Suomen kansalaisia, joita Kuvernöörin ennen heidän virkaanottamistaan tulee hyväksyä. Vähän jälkeen asetuksen julkaisua hankki Helsingin Pantti-Osakeyhtiö Asetuksen 9 §:n perustuksella läänin Kuvernöörin hyväksymistä kaikkien konttoriensa johtajille. Sitävastoin on Wiipurin panttilaitoksen johtajana alusta alkaen ollut henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, jonka vuoksi olen suullisesti kehoittanut häntä kiireimmiten hakemaan itselleen Suomen kansalaisoikeutta samalla kuin olen pyytänyt johtokuntaa katsomaan, että se tulee tehdyksi, mikä kuitenkin ei vielä ole tapahtunut.

Johtajat.

Syystä voi sanoa, että milt'ei kaikenlaatuisia tavaroita on panttilainauslaitoksista annettujen lainojen panttina vastaanotettu. Suurin osuus tulee vaatteiden kohdalle, sitten seuraa kalleudet. Usein näkee käsityöläisten valmiiden teosten varastoja jätetyn pantiksi. Kaikissa konttoreissa löytyi suuri joukko ruotsalaisia teatteriobligatsioneja lainojen panttina. Äskettäin tapahtuneen keinottelun johdosta erittäinkin senkaltaisilla obligatsioneilla oli Wiipurin laitoksen johtokunta varoittanut johtajaansa vastaanottamasta sellaisia pantteja. Helsingissä oltiin pakoitettuja kääntymään Tuhkolmalaisen pankin puoleen saadaksi maksettaviksi joutuneita obligatsionipantteja rahaksi muutetuiksi, syystä että niitä täällä oikeuden päätöksen nojalla pidettiin ulkomaisina arpajaisseteleinä ja siis rikoslain mukaan olivat kielletyt julkisesti myytäväksi kuulututtamasta.

Panttilainaukset.

Obligatsioneista puhuttaessa mainittakoon, että panttilainauslaitoksille näkyy syntyvän haittoja Arm. Panttilainausasetuksen 6 § 3 kohdan määräyksestä pantattujen obligatsionien ja muiden yleisessä liikkeessä käyvien arvopaperien rahaksi muuttamisesta, osiksi vaikeudesta saada tietoa niiden panttilaitoksissa olevasta hinnasta, osiksi taas senkautta, ettei tarjousta »käypään hintaan« ehkä tehtäisikään, kun niitä pitäisi välitilassa myytämän.

Käydessäni Wiipurissa sain tietää, ettei periaatteen vuoksi vastaanotettu neulomakoneita panttina. Motiivina tähän lausuttiin, että täänkaltainen tavara tavallisesti on omistajansa toimeentulolle välttämätön työase. Vaan asialla on toinenkin puolensa, joka ei ole vähemmästä arvosta, nim. siinä, että sellaiset koneet usein lainanottajan puolelta joutuvat petollisen menettelyn välikappaleeksi, kun nimittäin hän, ostettuaan koneen pitempiaikaisella maksuvelvollisuudella, kohta kauppaa tehtyään panttaa esineen. Nyttemmin ovat useimmat neulomakonekauppiat ilmoittaneet panttikonttoreille paikkakunnillaan lyhennysmaksuehdoilla myytyjen neulomakoneiden numerot. Mutta paitsi neulomakoneita löytyy joukko muitakin tavaroita, joita niinikään myydään tuollaisella aika-ajottaisella maksuvelvollisuudella ja joita usein jopa heti kaupanhieromisen perästä pantataan.

Panttivarastojen suojelus.

Kaikissa paikoissa ovat panttivarastot olleet vakuutettuina tulenvaaraa vastaan. Mitä tulee suojelukseen ulkoapäin ilmestyvästä anastuksesta, näkyvät olot täysin tyydyttäväsiltä muilla paikoilla, paitsi Turussa, jossa piakkoin tullaan rakentamaan oma ajanmukainen talo laitosta varten.

Uusi laitos.

Lokakuun 1 p:nä 1898 kävin samana päivänä avatun uuden panttilainauslaitoksen »Osakeyhtiön Helsingin Panttilainakonttori« konttorissa ja huomasin todeksi, että yhtiöjärjestyksessä ennen liikkeen alkamista maksettavaksi määrätty osa osakepääomaa oli täydelleen suoritettu.

Yksityisiä panttilainajia.

Tuskin voitaneepäällä, ettei vielä löydy yksityisiä henkilöitä, jotka harjoittavat panttilainausa ammattinaan. Kuitenkaan ei ole minun tietooni tullut mitään täysin luotettavia ilmoituksia sellaisesta yksityisestä lainausliikkeestä, jotka silloin olisivat aiheuttaneet minut tekemään sellaisen ilmoituksen, josta puhutaan panttilainauslaitosten silmälläpitämisestä annetun Arm. Julistuksen 5 §:ssä.

Kansliatöitä.

Tärkeämpien kirjoitusten joukossa, joita olen vuoden kuluessa antanut, koski ensimmäinen alamaista lausuntoa Keisarilliselle Senaatille »Osakeyhtiön Helsingin Panttilainakonttori« yhtiösääntöehdotuksesta. Sitten annoin vielä kaksi lausuntoa Uudenmaan läänin Kuvernöörille Helsingin Panttilainakonttorin ja Helsingin Pantti-Osakeyhtiön ohjesääntöehdotuksista. Viimemainitun yhtiön ehdotusta vastaan tein sellaisen muistutuksen, että määräys siitä, että sen, joka ilmoittautui nostamaan huutokauppasummasta ehkä tulevaa ylijäämää, pitäisi ylijäämän asemesta ehkä syntyneen puutoksen täyttämiseksi tallettaa $\frac{1}{10}$ osa lainapääomasta, olisi kohtuuton ja siis poistettava, koska lainanottaja sen johdosta useissa tapauksissa jättäisi tiedustelematta, onko hänellä jokin ylijäämä nostettavana. Kun yhtiö selityksessään oli myös suos-

tunut ehdottamaani poistamiseen, vahvisti Kuvernööri mainitun ohjesäännön tämän mukaisesti.

Nyt tekemääni ensimmäistä virallista tilastoa maan panttilainauslaitoksista on vaikeuttanut osiksi sopivain ulkomaisten tilastojulkaisujen puute, osiksi se, ettei meidän panttilaitostemme kirjanpito ole ollut niin järjestettyä, että siitä olisi voitu saada tietoja muutamain tärkeimpäin kysymysten vastaamiseksi, kuten esim. lainanuusimisien suhde uusiin lainoihin eli käteisiin lunastuksiin; niiden panttien luku, joita on ilmoitettu varastetuiksi, ennenkuin niistä lainaa on annettu y. m. Niinikään on eräitä muitakin ilmoituksia muutamista laitoksista tällä kertaa jäänyt pois ajan niukkuuden takia, jota minulla tällä kertaa oli niiden hankkimisessa.

Varsin hyvin oivaltaen, että panttilainauslaitosto, kuten kaikki muukin tilasto, on kehityksen alaista, saan tässä alamaisimmasti esittää laatimani tilastollinen yleiskatsaus Suomen panttilainauslaitoksiin vuonna 1898.

Helsingissä, Syyskuun 30 p:nä 1899.

Georg Leinberg.

Panttilainaus-
tilasto.

Tilastollinen yleiskatsaus Suomen panttilainauslaitoksiin vuonna 1898.

Panttilainauskonttorien *luku* vuoden 1898 alussa oli 5 ja vuoden lopussa 7.

Panttivarastojen tila osoitti vuoden alussa 55,822 panttia, joita vastaan oli lainattu yhteensä 613,306 markkaa. Vuoden kuluessa osiksi annettiin uusia lainoja, osiksi uusittiin vanhoja 2,774,317 markan arvosta 268,233 panttia vastaan ja lunastettiin tavalla tai toisella 262,529 panttia 2,656,746 markalla. Lisäys oli siis koko maassa 5,704 panttia ja 117,571 markkaa, jotenka panttivarasto vuoden lopussa nousi 61,526 panttiin, edustaen 730,877 markan lainapääomaa. Lainapääomain lisäys sattuu kaikkien konttorien, paitsi Helsingin Pantti-Osakeyhtiön A-konttorin osalle; samoin sattuu panttien luvun lisäys kaikkien muiden, paitsi mainitun yhtiön Pää- ja A-konttorien osalle, joka on luettava vuoden ajalla vastaperustetun kilpailevan yhtiön toiminnan vaikuttamaksi. Prosenteissa teki panttien luvun kokonaislisäys 12,0 % ja lainapääomissa 19,2 %.

Vuoden lopussa ulkona olevien lainain *keskinäärä* nousi siis 10: 99 mksta v. 1897 11: 88 mkaan v. 1898. Sitävastoin oli vuoden kuluessa annettujen lainain keskimäärä ainoasti Smk. 10: 34, joka osoittaa, että pisimmän lainausajan ollessa saman kaikkia lainoja varten isommat lainat olivat pysyneet laitoksissa suhteellisesti kauvemmin aikaa kuin pienemmät, ja että viimeainitut taas verrattain useammin olivat tulleet ensimmäistä kertaa vuoden ajalla pantatuiksi. Tämä seikka käy selville Helsingin Pantti-Osakeyhtiössä uusittujen lainain numerostakin, jonka mukaan vuonna 1898 uusittujen lainain keskimäärä teki Smk. 14: 25, jota vastoin vuoden ajalla annettujen uusien lainain keskimäärä oli ainoasti Smk. 9: 33.

Kun laskee vuoden läpimittaista varastotilaa ottamalla keskiarvo vuoden alku- ja lopputilain välillä ja kun tutkii, minkä prosenttiluvun vuoden tiliin pannut *lainamaksut* tekivät tästä määrästä, saapi tulokseksi että nämä

tekivät läpimittain kaikista lainoista Turun panttilainauslaitoksessa noin 32,5 %, Helsingin Pantti-Osakeyhtiössä 30,6 % ja Wiipurissa 26,2 %.

Lainoista *maksettiin takaisin* lainanottajain tekemillä suorituksilla tai uusimisilla 2,560,615 mkaa eli 96,38 %:ia, huutokaupalla myymällä 95,170 mkaa eli 3,58 %:ia ja varastettuja tavaroita tileistä poistamalla ainoasti 961 mkaa eli 0,036 %:ia. Uusittujen lainain pääomat, joista tietoja on annettu ainoasti Helsingin Pantti-Osakeyhtiöltä, nousi 43,7 %:iin lainanottajain itsensä lunastamista lainapääomista.

Vuoden kuluessa toimitettujen *panttihuutokauppojen* luku oli 55, joilla myytäviksi tarjottiin 11,182 panttia eli huutokauppaa kohti 203 panttia, jotka läpimittain edustivat 8: 51 mkan pääoman.

Huutokaupalla myytyjen panttien luku oli 4,26 %:ia kaikista lunastettaviksi langenneista panteista.

Huutokauppain ylijäämät nousivat 13,429 markkaan ja puutokset 8,490 markkaan. Ylijäämistä perivät lainanottajat 3,835 mk. eli 28,5 %, jotavastoin he puutoksista suorittavat ainoasti 118 mk. eli 1,4 %. Laitokset itse huusivat oikeutensa suojaamiseksi panteja 12,401 markan arvosta eli 13 % myytäviksi tarjottujen panttien lainapääomasta.

Voitto- ja tappiotili vuodelta 1898 on siinä suhteessa vaillinainen, että siitä puuttuu tietoja v. 1898 avatuista panttilainauslaitoksista, jonka vuoksi ainoasti vanhempain laitosten toiminta on tullut tässä tilissä huomioon otetuksi. Tili osoittaa lainamaksuja kannetuksi 199,854 mkaa. Muut tulot olivat vähempiarvoisia. Menojen joukossa ovat persoonalliset hoitokustannukset eli palkat ensi sijalla, tehden 72,978 markkaa. Kun aineelliset hoitokustannukset tekivät 29,001 mk., nousivat hoitokustannukset yhteensä 101,979 markkaan. Muista menoista ansaitsevat jonkinlaista huomiota lainaksi otettujen rahain korot, jotka Helsingin Pantti-Osakeyhtiössä tekivät 18,547 markkaa.

Vuoden voitto teki 74,119 markkaa eli 10,5 %:ia osakepääoman ja vararahaston yhteisestä määrästä. Voitosta jaettiin 25,530 mkaa osinkoina osakkeille, jäännös pantiin vararahastoon lukuunottamatta 4,331 markan summaa, jota käytettiin Helsingin Pantti-Osakeyhtiön uuden haarakonttorin hoitokustannusten kattamiseksi.

Panttilainauslaitosten bilanssit joulukuun viimeisenä päivänä 1898 päättyivät yhteenlaskettuina puolentoista miljoonan markan suuruiseen summaan. Velkojen joukossa olivat huomattavimmat erät osakepääoma ja vararahasto, joiden yhteinen summa teki 804,999 mkaa eli 53,4 %:ia kaikista veloista; senjälkeen seurasi lainaksi otetut rahat (siihen luettuna Wiipurin kunnan antama laina) 622,233 mkaa eli 41,3 %. Tätä viimemainittua erää vastaa varojen puolella

pääasiallisesti kiinteistöjen arvo 633,275 mkaa eli 42,0 %:ia kaikista varoista. Tämä osoittaa panttilainauslaitosten suurimmaksi osaksi sijoittaneen omat rahastonsa (osake- ja vararahastot) itse panttilainausliikkeeseen. — Lainanottajain velka (maksamattomat lainamaksut siihen luettuina) nousi 746,654 mkaan eli 49,5 %:iin kaikista varoista.

Lopuksi mainittakoon panttilainauslaitosten lainausehdoista seuraavaa. Lainamaksut kannetaan usein eri nimisinä: korkoa, toimitusmaksua, vakuutusta, makasiiniinpanoa, kirjanpitoa ja panttisetelin lunastusta. Näitä erilaisia nimityksiä voitaneen paremmin katsoa syntyneiksi korkeiden maksujen puolustamisen tarkoituksessa kuin ollakseen määrättyssä suhteessa erilaatuihin hoitokustannuksiin nähden laskettuja korvauksia.

Panttien laatuun katsoen tehdään erotusta ainoasti kalleuksien, arvopaperien ja muiden esineiden välillä, jolloin ensimmäintä tavallisesti on kannettu suhteellisesti pienempiä maksuja kuin jälkimainituista. Tuo n. k. toimitusmaksu näkyy muissa laitoksissa, paitsi Turun, pienempää kuin suurempi laina on ollut. Kun kaikki lainamaksut, paitsi panttisetelin hinta, lasketaan kuukaudelta määrättyillä prosenteilla lainapääomasta, voidaan ne syystä yhdellä nimellä kutsua »korkoksi«. Laskettuna yli vuotta tekee »korko« korkeintaan 24 % kaikissa panttilainauslaitoksissa, paitsi »Helsingin Panttilainakonttorissa«, jonka korkohuippu on 18 %. Maksettavaksi langenneen pantin lunastamista laiminlyötyessä kannetaan sakkokorko, joka niinkään kuukaudelta laskettuna tekee 1 % muissa laitoksissa paitsi äskenmainitussa konttorissa, jossa se on määrätty 1/2 %:ksi. Panttisetelien hintana on Turun panttilainauslaitoksessa ja Helsingin Pantti-Osakeyhtiössä pidetty 10 penniä, vaan kilpailun johdosta alennettiin se jälkimainitussa laitokssa 5 penniin. Wiipurin panttilaitoksessa ei kanneta panttisetelimaksua.

Vähin lainamäärä on 2 ja 3 markkaa; lyhyin aika, jolta ainakin maksua kannetaan, on 1 kuukausi.

Huutokauppa-ylijäämän tai puutoksen suuruutta laskettaessa, on huutokauppahinnasta vähennetty, paitsi lainapääomaa ja -maksuja, myöskin määrättyiksi prosenteiksi lainapääomasta kutakin panttia kohti laskettu huutokauppakustannus. Huutokauppakustannusprosentti lasketaan Turussa ja Wiipurissa 2 %:ksi, Helsingin Panttilainakonttorissa 10 %:ksi ja Helsingin Pantti-Osakeyhtiössä 10—20 %:ksi, riippuen lainapääoman suuruudesta. Suuremmilta lainasummilta lasketaan kuitenkin vaan todelliset huutokauppakustannukset.

Tiedoksi ilmoittaa viimemainittu laitos, että usein alhaista lainausmäärää vastaan tuotuja pantteja jätetään lunastamatta ja tuottavat siinä tapauksessa myyntihintana — josta huutokauppakamari laskee toimitusmaksunsa — melkoista enemmän lainamääräänsä, jotapaitsi kaikkia niitä huudettuja pantteja, joita uudelleen täytyy myyttää, kohtaa huutokauppakamarin kustannukset, vaan ei enää voida yhtiön puolelta uusilla kuluilla rasittaa.«

Uusimisissa ei yleensä vaadita mitään pakollista pääomanlyhennystä.

TAULUJA.

TABLEAUX.

Taulu 1. Panttilainauslike vuonna 1898.

Mouvement des prêts sur gâges en 1898.

L a i t o k s i a. Etablissements.	Paikka. Lieu.	Alkamisvuosi. Date de la fondation.	Muutoksia vuonna 1898. Variations pour 1898.						Tila 31 p. jou- luk. 1898. État le 31 dec. 1898.					
			Tila 31 p. jouluk. 1897. État le 31 dec. 1897.		Annett. lainoja. Engagements.		Poistun. lainoja. Dégagements.		Eroitus. Différence.		panattia. nombre.	Srac. fr.		
			panattia. nombre.	Srac. fr.	panattia. nombre.	Srac. fr.	panattia. nombre.	Srac. fr.	panattia. nombre.	Srac. fr.				
Turun kaupungin panttilainauslaitos	Turku	1869	9,873	70,432	48,266	340,176	47,698	336,287	+	568	+	3,889	10,441	74,321
Helsingin Pantti-Osakeyhtiö	Helsinki	1882	42,743	494,764	197,723	2,156,206	198,823	2,138,209	-	1,100	+	17,997	41,643	512,761
sen konttorit: Pääkonttori 1)	»	1882	17,230	226,014	70,939	897,910	72,561	896,800	-	1,622	+	1,110	15,608	227,424
A-konttori 2)	»	1885	16,718	177,070	76,778	807,690	78,407	811,707	-	1,629	-	4,017	15,089	173,053
B-konttori 3)	»	1892	8,795	91,680	48,306	432,000	47,359	425,721	+	947	+	6,279	9,742	97,959
C-konttori 4)	»	1898	-	-	1,700	18,606	496	3,981	+	1,204	+	14,625	1,204	14,625
Wiipurin panttilaitos-osakeyhtiö	Wiipuri	1896	3,206	48,110	11,973	146,829	11,917	143,031	+	61	+	3,798	3,267	51,908
Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori 5)	Helsinki	1898	-	-	10,266	131,106	4,091	39,219	+	6,175	+	91,887	6,175	91,887
Yhteensä	-	-	55,822	613,306	268,233	2,774,317	262,529	2,656,746	+	5,704	+	117,571	61,526	730,877

1) Helenankatu N:o 3. — 2) Albertinkatu N:o 33. — 3) Bergbäll 2 linja, N:o 3. — 4) Ratakatu N:o 27. — 5) Pursimiehenkatu N:o 2.

Taulu 2. Annetut lainat vuonna 1898.

Engagements en 1898.

Laitoksia. Établissements.	Annettuja lainoja: Engagements:				Keskimäärä lainoissa: Valeur moyenne des prêts:				Läpimitäinen varastotila v. 1898.		Kaikki lainamaksut: Sommes payées par l'emprunteur	
	vuoden ajalla. pendant l'année.		uusiutuneita. renouvellements.		annetut vuosina: faits pendant les années:		ulkona olevia lop. vuotta: non remboursés à la fin des années:		Moyenne des engage- ments en 1898.		Sommes payées par l'emprunteur	
	panttia. nombre.	Shf. fr.	panttia. nombre.	Shf. fr.	1898	1897	1898	1897	panttia. nombre.	Shf. fr.	Shf.	fr.
Turun kaupungin panttilainauslaitos	48,266	340,176	?	?	mk	mk	mk	mk	10,157	72,376	1)	1)
Helsingin Pantti-Osakeyhtiö	197,723	2,156,206	63,409	903,503	7: 05	6: 179	7: 12	7: 13	42,193	503,763	c. 22,293	c. 32,5
sen konttori: Pääkonttori	70,939	897,910	?	?	10: 91	10: 38	12: 31	11: 58	—	—	164,474	30,6
A-konttori	76,778	807,690	?	?	12: 66	11: 43	14: 55	13: 12	—	—	—	—
B-konttori	48,306	432,000	?	?	10: 52	10: 10	11: 47	10: 60	—	—	—	—
C-konttori	1,700	18,606	?	?	8: 94	9: 07	10: 06	10: 42	—	—	—	—
Wiipurin panttilaitos-osakeyhtiö	11,979	146,829	?	?	10: 94	—	12: 14	—	—	—	—	—
Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori	10,266	131,106	—	—	12: 26	12: 18	15: 88	15: 01	3,236	50,009	13,088	26,2
Yhteensä	268,234	2,774,317	?	?	12: 77	—	14: 88	—	3,087	45,944	—	—
					10: 34	?	11: 88	10: 99	58,673	672,092	—	—

1) Kts. nuotti 1 taulu 5.

Taulu 3. Pantivarastojen vähennykset vuonna 1898.

Dégagements en 1898.

Laitoksia. Établissements.	Lainanottajain lunastamia: Dégagements:				Huutokaupalla myyty. Vendus aux enchères.		Varastettuina tavaroina poistettu. Objets volés restitués.		Yhteensä. Total.		%:ia kaikista poistuneista pääomista. En % du total.					
	vuoden kuluessa. pendant l'année.		niistä uusittuja. renouvellements.		panttia. nombre.	Sng. fr.	panttia. nombre.	Sng. fr.	panttia. nombre.	Sng. fr.	Lunastettuja tai uusittuja. Dégagés ou renouvelés.	%	Huutokaupalla myytyjä. Vendus aux enchères.	%	Varastettuina poistettuja. Objets volés restitués.	%
	panttia. nombre.	Sng. fr.	panttia. nombre.	Sng. fr.												
Turun kaupungin panttilainauslait.	44,681	318,439	?	?	?	3,016	17,841	1	7	47,698	336,287	94,69	5,31	0,002		
Helsingin Pantti-Osakeyhtiö	191,071	2,066,766	63,409	903,503	?	7,645	70,553	107	890	198,823	2,138,209	96,66	3,30	0,042		
sen konttorit: Pääkonttori	69,268	864,192	?	?	?	3,248	32,270	45	338	72,561	896,800	96,36	3,60	0,038		
A-konttori	75,258	784,005	?	?	?	3,101	27,225	48	477	78,407	811,707	96,59	3,35	0,059		
B-konttori	46,049	414,588	?	?	?	1,296	11,058	14	75	47,359	425,721	97,38	2,60	0,018		
C-konttori	496	3,981	?	?	?	—	—	—	—	496	3,981	100,00	—	—		
Wiipurin panttilaitos-osakeyhtiö	11,393	136,227	?	?	?	521	6,776	3	28	11,917	143,031	95,24	4,74	0,020		
Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori	4,088	39,183	—	—	—	—	—	3	36	4,091	39,219	99,91	—	0,002		
Yhteensä	251,233	2,560,615	?	?	?	11,182	95,170	114	961	262,529	2,656,746	96,38	3,58	0,036		

Taulu 4. Panttien myynnit huutokaupoilla v. 1898.

Vente aux enchères des nantissements.

	Turun kaup- pungin pant- tilinauslait.	Helsingin Pantti-Osa- keyhtiö.	Wiipurin panttilaitos- osakeyhtiö.	Osakeyhtiö Helsingin Panttilaina- konttori.	Yhteensä.
a) Huutokauppain luku . . . kpl. Myytjien panttien:	21	28	6	—	55
b) luku »	3,016	7,645	521	—	11,182
c) luku huutokauppaa kohti »	144	273	87	—	203
d) lainapääoma Smk.	17,841: —	70,553: —	6,776: —	—	95,170: —
e) lainain keskimäärä . . . »	5: 91	9: 23	13: 01	—	8: 51
f) lainamaksut »	?	10,426: 47	?	—	?
g) lukupros. maks. langenneista %	6,32	3,85	4,39	—	4,26
h) Lasketut huutokaupakust. . Smk.	?	12,015: 78	?	—	?
i) Huutokauppahinta (brutto) . »	?	100,173: 50	?	—	?
j) Huutokaup. syntynyt ylijäämä »	1,611: 72	10,553: 42	1,263: 90	—	13,429: 04
k) » » puutos »	32: 61	8,209: 50	247: 58	—	8,489: 69
l) Lainaajain perimiä ylijäämiä »	651: 55	2,826: 81	356: 69	—	3,835: 05
% m) Lainaajain suoritt. puutoksia Smk.	41,0	26,3	28,2	—	28,5
% n) Laitosten huutamia pantteja Smk.	—	118: 25	—	—	118: 25
% % %	—	1,4	—	—	1,4
%	—	12,201: 25	200: —	—	12,401: 25
%	—	17,3	3,0	—	13,0

Taulu 5. Voitto- ja tappiotili vuonna 1898.

Compte de profits et pertes en 1898.

Muist. Helsingin Pantti-Osakeyhtiön C-konttori ja Helsingin Panttilainakonttori eivät sisälly tähän tauluun, koskei sellaista tiliä ole niistä tehty.

Tuloja.	Turun kaup- pungin pant- tilainauslait.	Helsingin Pantti-Osa- keyhtiö.	Wiipurin panttilaitos- osakeyhtiö.	Osakeyhtiö Helsingin Panttilaina- konttori.	Yhteensä.
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
a) Lainamaksuja:					
aa) korkoja, tavallisia	7,292: 68	146,591: 69	13,088: 46		177,145: 32
ab) toimitusmaksuja y. m.	c. 7,502: 73				
ac) sakkokorkoja ja satunnaisia huutokauppakuluja	2,669: 76				
ad) panttisetelinhintoja	4,826: 61	17,882: 35	—		22,708: 96
b) Korkoja muista sijoituksista	1) c. 2,000: —	295: 03	sub. a)		c. 2,295: 03
c) Voittoa huutokaupoista	927: 56	1,621: 86	907: 21		3,456: 63
d) Sekalaisia	121: —	—	—		121: —
Yhteensä	25,340: 34	166,390: 93	13,995: 67		205,726: 94
Menoja.					
a) Palkkoja	11,434: 92	57,529: 07	4,014: —		72,977: 99
b) Muita hoitokustannuksia	6,536: 71	2) 18,626: 55	3,838: 02		29,001: 28
c) Korkoja lainaksi otetuille rahoille	—	18,547: 38	315: 17		18,862: 55
d) Vakuutusmaksuja	400: —	2,197: 20	210: —		2,807: 20
e) Ulostekoja	228: —	2,931: 95	81: 20		3,241: 15
f) Kiinteimistökustannuksia	—	2,263: 89	—		2,263: 89
g) Poistoja varastett. tavarain vuoksi	7: —	890: —	28: —		925: —
h) Tappiota huutokaupoista	—	—	247: 58		247: 58
i) Sekalaisia kuin myös poistoja	152: 55	828: 88	300: —		1,281: 43
Yhteensä	18,759: 18	103,814: 92	9,033: 97		131,608: 07
Vuoden voitto	6,581: 16	3) 62,576: 01	4,961: 70		74,118: 87
Siitä: osakkaille	—	3) 24,000: —	1,530: —		25,530: —
%:ia osakepääomasta	—	8	6		—
» vararahastoon	6,581: 16	34,244: 93	3,431: 70		44,257: 79
» muihin tarkoituksiin	—	4,331: 08	—		4,331: 08

1) Arvion mukaan erotettu »toimitusmaksuista«. — 2) Tähän sisältyy tilintarkastuspalkka 600 mk. — 3) 15,000 mk. maksettu vuoden kuluessa.

Taulu 6. Bilanssit joulukuun 31 p:nä 1898.

Bilan au 31 décembre 1898.

	Turun kaup. panttilai- nauslaitos.	Helsingin Pantti-Osa- keyhtiö.	Wiipurin panttilaitos- osakeyhtiö.	Osakeyhtiö Helsingin Panttilaina- konttori.	Yhteensä.
Varoja.					
a) Ulkona olevia lainoja	74,321: —	512,761: —	51,908: —	91,887: —	730,877: —
b) Kassa (siihen luettuna juokseva tili)	18,317: —	13,403: 07	979: 41	4,393: 78	37,093: 26
c) Pankkitalletuksia	40,000: —	—	—	—	40,000: —
d) Kiinteistöjä	7,230: 80	535,955: 19	—	90,088: 85	633,274: 84
e) Irtaimistoa	1,372: 90	7,022: 76	1,000: —	5,345: 51	14,741: 17
f) Maksamattomia lainamaksuja . . .	3,218: 87	9,962: 72	2,595: 40	—	15,776: 99
g) Laitoksen huutamia pantteja . . .	—	7,694: 90	—	—	7,694: 90
h) Huutokaupparvoja	1,543: 33	2,564: 99	—	—	4,108: 32
i) Sekalaisia	1,044: 01	11,089: 71	2,599: 05	9,105: 53	23,838: 30
Yhteensä	147,047: 91	1,100,454: 34	59,081: 86	200,820: 67	1,507,404: 78
Velkoja.					
a) Osakepääomaa	—	300,000: —	25,500: —	100,000: —	425,500: —
b) Vararahastoa	147,047: 91	229,644: 16	2,806: 61	—	379,498: 68
c) Lainaksiotettuja rahoja	—	498,988: 13	6,000: —	99,891: 07	604,879: 20
d) Koroton laina kunnalta	—	—	¹⁾ 17,353: 91	—	17,353: 91
e) Lainanottajain ylijäämiä	—	6,762: 05	1,027: 64	—	7,789: 69
f) Osakkaiden nostamatt. osinkoja . .	—	15,285: —	132: —	—	15,417: —
g) Muita velkoja	—	²⁾ 2,198: 99	1,300: —	929: 60	4,428: 59
h) Voitto- ja tappiotili	—	47,576: 01	4,961: 70	—	52,537: 71
Yhteensä	147,047: 91	1,100,434: 34	59,081: 86	200,820: 67	1,507,404: 78

¹⁾ Kunnan antama koroton lainapääoma tekee 16,000 mk.²⁾ Tähän sisältyy myös maksamaton tilintarkastuspalkka vuodelta 1898 600 mk., jota yhtiön tilinpäätöksessä on pantu vuoden voittoon.

Taulu 7. Lainausedot vuonna 1898.

Conditions de prêts en 1898.

	Turun kaupungin panttilainauslaitos.	Helsingin Pantti-Osakeyht.	Wiipurin panttilaitos-osakeyhtiö.	Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori.
Lainamaksut kuukaudelta:				
Korkoa lainoista:				
a) arvopapereita vastaan	} $\frac{1}{2}$ %	} $\frac{1}{2}$ %	} 1 %	} $\frac{1}{2}$ %
b) kultaa ja hopeata »				
c) muita esineitä »				
Toimitusmaksuja, vakuutusta, makasiiniin panoa y. m. lainoista:				
2 à 3:sta — 49 markkaan	} { a, b } — $\frac{1}{2}$ % } { c } — 1 %	} { a, b, c } — $1\frac{1}{2}$ % } { a, b } — 1 % } { c } — $1\frac{1}{2}$ %	} { a, b, c } — 1 %	} { a } — $\frac{1}{2}$ % } { b, c } — 1 %
50 » — 99 »				
100 » — 199 »				
200 » — 299 »				
300 » — 399 »				
400 » — 499 »				
500 » mk:sta ja siitä suuremm.				
Sakkokorko kuukaudelta	1 %	1 %	1 %	$\frac{1}{2}$ %
Panttisetelin hinta	10 penniä	¹⁾ 10 penniä	—	5 penniä
Vähin lainamaksu	20 penniä	20 penniä	10 penniä	15 penniä
Huutokauppakustannus lasketaan pääomasta	2 %:ksi	10—20 %:ksi	2 %:ksi	10 %:ksi
Vähin lainapääoma	2 markkaa	3 markkaa	2 markkaa	3 markkaa
Lyhyin lainausaika	1 kuukausi	1 kuukausi	1 kuukausi	1 kuukausi
Pisin lainausaika	3 kuukautta	3 kuukautta	6 kuukautta	4 kuukautta
Ylijäämää huutokaupasta saadaan periä myyntipäivästä vielä	1 vuosi	3 kuukautta	6 kuukautta	1 vuosi
Lainanuusiminen tehdään suorittamalla	pantin arvioimisen mukaan	—	vähintään $\frac{1}{3}$ pääomasta	—

¹⁾ Alennettu lokak. 27 p. 1898 5 penniin.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Asetus ammattimaisen panttilainausliikkeen harjoittamisoikeudesta.

Annettu Helsingissä, 19 p:nä Huhtikuuta 1898.

1 §. Panttilainausliikettä ammattina harjoitettakoon ainoastaan kaupungissa ja hyväntekeväää tarkoitusta varten, älköönkä sitä harjoittako muu kuin kaupunkikunta tahi sitä tarkoitusta varten perustettu osakeyhtiö.

Panttilainauslaitoksella tulee olla johtaja, joka on Suomen kansalainen.

Tämän asetuksen säännökset eivät koske lainausliikettä, jossa vakuudeksi ei oteta vastaan muuta irtainta panttia kuin arvopapereita, eikä myöskään sellaisten laitosten pankkiliikettä, jotka ovat erittäin säädettyssä järjestyksessä saaneet sen harjoittamiseen asianomaisen luvan.

2 §. Jos kaupunkikunta tahtoo perustaa panttilainauslaitoksen, antakoon siitä hakemuksen ynnä laitoksen ohjesääntöehdotuksen läänin kuvernööriin. Jos sellaisen hakemuksen tekee osakeyhtiö, tulee hakemuksen mukana sen lisäksi olla yhtiölle vahvistettu yhtiöjärjestys ja todistus, että yhtiön toimimisi on laillisessa järjestyksessä ilmoitettu, sekä tiedonanto siitä, kuka tulee liikettä johtamaan, ynnä todistus hänen maineestaan. Hakemuksesta kuulustettakoon maistraattia tahi järjestysoikeutta ja poliisikamaria, jos sitä on, sekä sen ohessa, jos hakemuksen on tehnyt osakeyhtiö, kaupunginvaltuusmiehiä tahi raastuvankokousta, jonka jälkeen kuvernööri tutkii hakemuksen ja laitosta varten tehdyn ohjesääntöehdotuksen sekä, jos hän ne hyväksyy, antaa hakijalle lupapäätöksen.

Ennenkuin panttilainausliikettä saa alottaa, on lupapäätös näytettävä maistraatille tahi järjestysoikeudelle.

Uutta johtajaa älköön otettako osakeyhtiön perustamaan panttilainauslaitokseen, ennenkuin kuvernööri asianomaisia kuulusteltuaan, on hänet hyväksynyt.

3 §. Panttilainauslaitoksessa on pidettävä kirjaa, johon numerojärjestyksessä merkitään jokainen laitoksesta panttia vastaan annettu laina, päivä, jona laina myönnettiin, lainan suuruus, korkomäärä ja kertyvä korko ynnä muut maksut, pantin laatu, maksupäivä, aika, jolloin pantti on lunastettu tahi myyty, sekä pantin myymisestä syntynyt ylijäämä; ja olkoon panttilainauslaitos velvollinen panttia vastaanottaessaan antamaan lainanottajalle asianmukaisesti allekirjoitetun panttilipun, joka lainanottajan mielen mukaan on asetettu joko haltijalle taikka nimitetylle henkilölle ja johon on merkitty lainan kirjaanpano-numero, päivä, jona laina on annettu, pantin laatu, lainan määrä sekä maksupäivä ja muut lainan ehdot.

4 §. Panttilainauslaitos älköön edeltäpäin kantako korkoa, älköönkä muitakaan maksuja, mitä lainasta on sovittu.

5 §. Panttilainan maksuaikaa älköön asetettako lähemmäksi kuin neljän kuukauden päähän lainan antamisesta, mutta lainanottajalla olkoon valta aikaisemminkin lunastaa pantti, suorittamalla lainasumman ja siitä kasvaneen koron sekä ne muut maksut, joista lainaan nähden ehkä on sovittu; kuitenkin on korkoa ja muita lainamaksuja, jos panttilainauslaitos vaatii, suoritettava ainakin kahdelta kuukaudelta eikä missään tapauksessa vähemmän kuin kymmenen penniä.

6 §. Jos lainanottaja jättää pantin määräajalla lunastamatta, myytäköön panttilainauslaitos sen julkisella huutokaupalla siinä paikkakunnassa, missä panttilainausliikettä harjoitetaan, saamisensa ynnä sen koron ja muiden kulujen suorittamiseksi; älköönkä panttilainauslaitos silloin olko velvolinen noudattamaan mitä Kauppakaaren 10 luvussa määrätään pantin kuluuttamisesta ja arvauttamisesta. Sellaista myymistä älköön toimitettako ennenkuin kuukausi on kulunut maksupäivästä, älköön sitä myöskään ilman lainanottajan suostumusta lykättäkö kolmea kuukautta kauemmaksi sanotusta päivästä.

Niin kauan kuin pantti on myymättä, on lainanottajalla valta lunastaa se takaisin, mutta korvatkoon panttilainauslaitokselle ne kulungit, mitkä se aiotun myymisen takia on joutunut kärsimään.

Pantattuja kulta- ja hopeakaluja ei saa myydä alle niiden metalliarvon, ei myöskään yleisessä liikkeessä käypiä obligatiooneja eikä muita arvopapereita alle sen hinnan, mikä niillä pankkilaitoksissa on. Jos ei sellaisesta pantista julkisessa huutokaupassa tehdä hyväksyttävää tarjousta eikä panttilainauslaitos itse tahdo pitää sitä sanotusta hinnasta, tulee panttilainauslaitoksen myydä se sopivassa tilassa, ei kuitenkaan alle mainitun arvon.

Ylijäämä, joka on panttia myydessä syntynyt, joutuu lainanottajan omaksi, jos hän yhden vuoden kuluessa myymispäivästä lukien ilmoittautuu sitä nostamaan. Muuten joutuu ylijäämä panttilainauslaitoksen omaksi.

7 §. Tämän asetuksen määräyksiä vastaan sotiva välipuhe, joka tarkoittaa lainanottajan oikeuksien supistamista, olkoon mitätön.

8 §. Se voitto, mikä panttilainausliikkeestä lähtee, on käytettävä lainauskoron alentamiseen tahi muuhun lainaehtojen huojentamiseen. Kuitenkin vähennettäköön vuosivoitosta enintään kuuden prosentin korko liikkeesen pannusta pääomasta ynnä tarpeelliset käyttökulungit ja vararahastoon menevät määrät. Milloin vuosivoitto ei riitä niin suureen koron jakamiseen, kuin on säädetty, täytettäköön vajaa seuraavien vuosien voitosta.

Jos panttilainauslaitos lopettaa toimintansa, niin joutuu, sittenkuin kunta tahi, jos liikettä on harjoittanut osakeyhtiö, sen osakkaat ovat saaneet takaisin mitä liikkeeseen ovat panneet, laitoksen muu omaisuus kunnan omaksi, käytettäväksi samanlaisen laitoksen hyväksi tahi muuhun samanlaatuiseen tarkoitukseen.

9 §. Osakeyhtiö, joka tätä ennen voimassa olevan lain nojalla harjoittaa panttilainausliikettä, jatkakoon sitä ilman erityistä lupaa kymmenen vuotta, mutta hankkikoon liikkeen johtajalle kuvernöörin hyväksymisen ja olkoon myös muitten tämän asetuksen määräysten, paitsi 8 §:n säännösten, alainen.

10 §. Keisarilla ja Suuriruhtinaalla on valta määrätä, kuinka on pidettävä silmällä, että panttilainauslaitos noudattaa tämän asetuksen määräyksiä ja omaa ohjesääntöään.

11 §. Joka ilman asianomaista lupaa ammattina harjoittaa panttilainausliikettä, vetäköön sakkoa vähintään viisikymmentä ja enintään tuhat markkaa. Jos tämän asetuksen säännöksiä muulla tavoin rikotaan, olkoon sakko enintään viisisataa markkaa.

12 §. Jos panttilippu häviää, tehköön se, jolta lippu on kadonnut, siitä ilmoituksen panttilainauslaitoksen johtajalle, jonka tulee hakijan kus-

tannuksella sitä tiedustella maan virallisissa sanomalehdissä yhden kerran julkaistavalla kuulutuksella. Jos ei panttilippua saada takaisin kuuden kuukauden kuluessa sellaisen kuulutuksen jälkeen, olkoon se, jolta panttilippu on kadonnut, oikeutettu lunastamaan pantin tahi, jos se on myyty, nostamaan ylijäämän siitä, mitä pantin myymisestä on kertynyt.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Julistus panttilainauslaitosten silmälläpitämisestä.

Annettu Helsingissä, 19 p:nä Huhtikuuta 1898.

1 §. Lähemmin pitämään silmällä sitä, että maan panttilainauslaitokset noudattavat ammattimaisen panttilainausliikkeen harjoittamisoikeudesta tänä päivänä annetun armollisen asetuksen määräyksiä sekä näille laitoksille vahvistettuja ohjesääntöjä, asetetaan tarkastelija, jonka Suomen Senaattimme määrää. Senaatin asiana on myös antaa hänelle johtosääntö ja määrätä se palkkio, joka, paitsi korvausta matkoista virka-asioissa matkustussäännön kuudennen luokan mukaan, nähdään kohtuulliseksi.

2 §. Kuvernöörin myönnettyä luvan panttilainauslaitoksen perustamiseen, on kopia lupapäätöksestä, jonka myöskin tulee sisältää laitokselle hyväksytty ohjesääntö ja, jos lupa on myönnetty osakeyhtiölle, tiedonanto siitä, kuka on laitoksen johtajaksi hyväksytty, kuvernöörin toimesta annettava tarkastelijalle.

Jos kuvernööri on hyväksynyt uuden johtajan panttilainauslaitokselle, jonka osakeyhtiö on perustanut, pitää kuvernöörin ilmoittaa sekin tarkastelijalle.

Jos lupa panttilainauslaitoksen perustamiseen on myönnetty kaupunkikunnalle, tulee kaupungin maistraatin antaa tarkastelijalle tieto, kuka on määrätty laitoksen johtajaksi ja, kun uusi johtaja otetaan, ilmoitus siitäkin.

3 §. Jos tarkastelija tahtoo, hänen asiansaan olevaa silmälläpitoa varten, toimittaa panttilainauslaitoksen hallinnon tutkimusta, tulee laitoksen hallituksen tahi johtajan pitää laitoksen kirjat, tililaskut, pöytäkirjat, kassa ja arvopaperit sekä panttivarasto tarkastelijalle saatavina, ja on laitoksen hallitus ja johtaja myöskin velvollinen antamaan tarkastelijalle kaikki ne tiedot, jotka havaitaan tarpeellisiksi.

4 §. Kun panttilainauslaitoksen hallinnon ja tilien tarkastus on tapahtunut, pitää kopiat vuosikertomuksesta ja niistä lausunnoista, jotka hallitus, johtaja tahi laitoksen virkamiehet ovat tilintarkastajain tekemän muistutusten johdosta antaneet, sekä pöytäkirja niistä toimenpiteistä, joihin asianomainen kaupunginviranomainen tahi yhtiökokous sen johdosta ehkä on ryhtynyt, lähetettävän tarkastelijalle.

5 §. Jos tarkastelija huomaa että panttilainauslaitos on jossakin suhteessa poikennut ylempänä mainitun asetuksen määräyksistä tahi laitokselle vahvistetusta ohjesäännöstä tahi siitä, mitä laki ja asetukset muuten säätävät, taikka että muu kuin se, joka on siihen oikeutettu, harjoittaa panttilainausliikettä ammattina, tulee hänen ilmoittaa se läänin kuvernöörille siihen toimenpiteeseen ryhtymistä varten, johon asianhaarat saattavat aiheutta antaa.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Johtosääntö maan panttilainauslaitosten tarkastelijalle.

Annettu Helsingissä, 19 p:nä Huhtikuuta 1898.

1 §. Maan panttilainauslaitosten tarkastelijan on yleensä valvottava että panttilainausliikettä ammattina alkoon harjoittako muu kuin se, joka siihen on oikeutettu, ja että panttilainauslaitoksia asianmukaisesti hoidetaan.

Siinä suhteessa tulee tarkastelijan erityisesti katsoa:

että ylempänä mainitun armollisen asetuksen ja armollisen julistuksen sekä niiden mukaisesti tehtyjen ja asianomaisen kuvernöörin eri panttilainauslaitoksille vahvistamain ohjesääntöjen määräyksiä tarkasti noudatetaan;

että panttilainauslaitos ei harjoita muuta lainausliikettä eikä kanna muita tai korkeampia maksuja kuin mitä voimassa oleva laki ja asetukset sekä laitoksen ohjesääntö sallii;

että kirjanpitoa panttilainauslaitoksissa säännöllisesti hoidetaan;

että se voitto, minkä liike tuottaa, käytetään sillä tavalla kuin siitä on säädetty; sekä

että määrätyt panttilainauslaitoksia koskevat ilmoitukset asianmukaisesti annetaan.

2 §. Paitsi sitä tulee tarkastelijan:

Suomen Senaatille sekä kuvernööreille antaa vaadittuja lausuntoja ja ehdotuksia panttilainausliikettä koskevissa kysymyksissä ja sen kanssa yhteydessä olevissa asioissa;

antaa kaupunkikunnalle ja osakeyhtiölle, jotka haluavat perustaa panttilainauslaitoksen, tarpeellisia neuvoja ja tietoja;

hänelle annettujen vuosikertomusten ja muitten tietojen nojalla kalenterivuodelta laatia ja ynnä kertomuksen kanssa virkatoiminnastaan ja siitä, mitä hän siinä on huomannut, viimeistään ennen Syyskuun loppua seuraavana vuonna Senaattiin jättää yleiskatsaus panttilainauslaitoksista ja niitten hallinnosta edellisestä vuonna kuin myös antaa asianomaisille kuvernööreille heidän vuosikertomuksiinsa tarvittavia tietoja panttilainauslaitoksista; sekä

muuten toiminnassaan noudattaa tätä johtosääntöä sekä niitä erityisiä ohjeita, joita siinä suhteessa hänelle ehkä annetaan.

3 §. Tarkastelijan, joka on lähinnä Senaatin Talousosaston ja sen Valtiovaraintoimituskunnan alainen, pitää asua Helsingissä, mutta hänen tulee, Valtiovaraintoimituskunnan joka puoleksi vuodeksi vahvistaman suunnitelman mukaan, tarkastaa kaikki panttilainauslaitokset ja silloin tutkia panttilainauslaitosten kirjat, tililaskut, pöytäkirjat, kassa ja arvopaperit sekä panttivarasto.

Jos poikkeus vahvistetusta suunnitelmasta jostakin syystä havaitaan suotavaksi tahi tarpeelliseksi, ilmoittakoon tarkastelija siitä Valtiovaraintoimituskunnalle ja odottakoon sen päätöstä asiassa.

4 §. Jos tarkastelija huomaa että panttilainauslaitos on jossakin suhteessa poikennut ylempänä mainitun asetuksen määräyksistä tahi laitokselle vahvistetusta ohjesäännöstä tahi siitä, mitä laki ja asetukset muuten säätävät, taikka että muu kuin se, joka on siihen oikeutettu, harjoittaa panttilainausliikettä ammattina, tulee hänen ilmoittaa se läänin kuvernööreille siihen toimenpiteeseen ryhtymistä varten, johon asianhaarat saattavat aiheita antaa.

